

RAN-1908002201030001
F.Y.B.Com. (External) Examination March - 2026
Economics - Business Economics - ધંધાકીય અર્થશાસ્ત્ર
Time: 3 Hours]
[Total Marks: 100

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book. (2) પ્રશ્ન - 1 ફરજિયાત છે. Question No. 1 is Compulsory. (3) જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે. Figures to the right indicate full marks of the questions.	Seat No.: Student's Signature
--	--

- પ્ર.1. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (20)**
1. આવક વૃદ્ધિ અને ખર્ચ વૃદ્ધિનો ખ્યાલ સમજાવો.
 2. સ્પષ્ટ ખર્ચ અને ગર્ભિત ખર્ચ એટલે શું?
 3. માંગની વિજ્ઞાપન સાપેક્ષતા એટલે શું?
 4. માંગ આગાહીનો અર્થ આપો.
 5. પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતા એટલે શું?
 6. ટેકનીકલ કરકસરના લાભ એટલે શું?
 7. ઈજારાવાળા બજારના લક્ષણો જણાવો.
 8. વસ્તુ વિકલન એટલે શું?
 9. સમતૂટ બિંદુ એટલે શું?
 10. એકઉન્ટીંગ નફો સમજાવો.
- પ્ર.2. (અ) ધંધાકીય અર્થશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. (08)**
(બ) વટાવનો સિદ્ધાંત ચર્ચો. (08)
- અથવા**
- (અ) બિન પ્રમાણસર ઉત્પાદનનો નિયમ આકૃતિની મદદથી સમજાવો. (08)**
(બ) વિવિધ ખર્ચ રેખા વચ્ચેનો આંતરસંબંધ સમજાવો. (08)
- પ્ર.3. માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા એટલે શું? માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતાને અસર કરતા પરિબળો ચર્ચો. (16)**
- અથવા**
- (અ) માંગ આગાહીની વલણ પદ્ધતિની ચર્ચા કરો. (08)**
(બ) પુરવઠાનો નિયમ આકૃતિની મદદથી સમજાવો. (08)
- પ્ર.4. ઈજારાવાળા બજારમાં પેઢીની ટૂંકાગાળાની અને લાંબાગાળાની સમતુલા આકૃતિની મદદથી સમજાવો. (16)**
- અથવા**
- (અ) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈવાળા બજારમાં જૂથની લાંબાગાળાની સમતુલા આકૃતિની મદદથી સમજાવો. (08)**
(બ) અલ્પહસ્તક ઈજારાવાળા બજારના લક્ષણો સમજાવો. (08)

- પ્ર.5. (અ) ભૌતિક એકમના સંદર્ભમાં સમતૂટ બિંદુનું નિર્ધારણ આકૃતિ સહિત સમજાવો. (10)
 (બ) એક પેટીની માહિતી નીચે મુજબ છે. (06)
 અ. એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 250
 બ. એકમદીઠ અસ્થિર ખર્ચ રૂ. 150
 ક. સ્થિર ખર્ચ રૂ. 50,000 છે.
 તો નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
 અ. સમતૂટ બિંદુ શોધો.
 બ. 'નહિ નફો નહિ ખોટની' પરિસ્થિતિ દર્શાવો.
 ક. જો પેટીએ રૂ. 1,00,000 નફો કરવો હોય તો કેટલા એકમનું વેચાણ કરવું પડે?
- અથવા**
- (અ) નફાનો નવપ્રવર્તનનો સિદ્ધાંત સમજાવો. (08)
 (બ) કદ વિકાસના આંતરિક લાભની ચર્ચા કરો. (08)
- પ્ર.6. ટૂંકનાંધ લખો (કોઈપણ બે) (16)
 1. નફાનો ગતિશીલતાનો સિદ્ધાંત
 2. માંગની આવકસાપેક્ષતા
 3. કિંમત નેતૃત્વ
 4. માંગ આગાહીની સારી પદ્ધતિના ધોરણો

ENGLISH VERSION

- Q.1. Answer in brief the following questions. (20)
 1. Explain concept of incremental revenue and incremental cost.
 2. What are Explicit Cost and Implicit Cost?
 3. Explain advertisement elasticity of demand.
 4. Give the meaning of demand forecasting.
 5. What is price elasticity of supply?
 6. What are technical economies?
 7. Explain characteristics of monopoly market.
 8. What is product differentiation?
 9. What is break-even point?
 10. Explain the accounting profit.
- Q.2. (A) Explain the scope of business economics. (08)
 (B) Discuss the discounting principle. (08)
- OR**
- (A) Explain the law of variable proportion with the help of a diagram. (08)
 (B) Explain the interrelationship between different cost curves. (08)
- Q.3. What is price elastic of demand? Discuss the factors affecting price elasticity of demand. (16)
- OR**
- Q.3. (A) Discuss the trend method of demand forecasting. (08)
 (B) Explain the law of supply with the help of diagram. (08)

- Q.4.** Explain the equilibrium position of a firm in the short run and long run under the monopoly with help of diagram. (16)
- OR**
- (A) Explain with the help of diagram the long run equilibrium of a group in a monopolistic competitive market. (08)
- (B) Explain characteristics of Oligopoly market. (08)
- Q.5.** (A) Explain the determination of break-even point in the term of physical units with the help of diagram. (10)
- OR**
- (B) Information of company is as below: (06)
- a. Sales price per unit: Rs. 250
 - b. Variable cost per unit: Rs. 150
 - c. Fixed cost: Rs. 50,000
- Now, Answer the following questions:
- a. Find out break-even point of a firm.
 - b. Examine 'No profit no loss' position of company.
 - c. If firm want to make a profit of Rs. 1,00,000 what will be the sale amount?
- OR**
- (A) Explain the innovation theory of profit. (08)
- (B) Discuss the internal economies of scale. (08)
- Q.5.** **Write short notes: (Any two)** (16)
1. The dynamics theory of profit
 2. Income elasticity of demand
 3. Price leadership
 4. Criteria of a good forecasting method